

ude af Stand til at præstere sit Arbejde, intet Krav have paa det Vederlag, som bydes det for dets Tjeneste; men Lovgivningen har, som jeg tror med Rette, stillet Forholdet paa en anden Maade, idet det er fastsat, at Lyendet til Trods for, at det ikke kan yde sin Tjeneste paa Grund af Sygdom, dog skal nyde det fulde Vederlag; men, som sagt, jeg tror ikke, der kan være Tale om i væsentligere Grad at omdanne dette Forhold ad Lovgivningens Bei, end her er flet; derimod kan der være Tale om, hvad ogsaa dette Lovudkast har stillet sig for Die, at søge at værne om Overholdelse af Tro og Love i dette Forhold, Noget, som er i højeste Grad ikke blot i Husbondens, men ogsaa i Lyendets egen Interesse, fordi det er demoraliserende, naar det ustraffet og let kan bryde Forholdet. Den Bei, ad hvilken Lovudkastet har søgt at naae dette Forhold, er den, der betegnes ved §§ 6 og 7, jfr. 8 og 9 paa den ene Side og § 10 paa den anden Side. Der forekommer det mig, det, der omhandles i §§ 6—9, er langt den vigtigere Side af Sagen, og den, af hvilken man maa kunne vente sig det bedste Resultat for dette Forhold, hvorimod det, der omhandles i § 10, er Noget, som jeg rigtig nok aldeles ikke har nogen videre Tro til vil medføre nogen synderlig Nytte for dem, som man ad denne Bei vil hjælpe. Jeg tillod mig allerede ifjor i Forening med en Del Medlemmer af Andragendeudvalgets Mindretal at udtale, at Forsøg paa at gjøre Lyendefager til offentlige Sager i det Hele var uheldigt og ingenlunde vilde bringe de Fordele, man ventede sig skulde være forbundet dermed, og jeg kan ikke negte, at den Mening er jeg bestandig af endnu. Jeg tror nemlig, at man gjør sig her betydelige Illusioner; i det Mindste forekommer det mig, at flere værdige Tælere svævede i en saadan om, hvad det vilde gjøre for en Nytte, at det blev offentlige Politisager. Man synes at tro, at det paa den Maade er ingen Sag for Husbonden at faae fat paa Lyendet; men i den Henseende vil Forandringen fra privat Politisag til offentlig Politisag hjælpe Husbonden faare libet, thi de Tilfælde, i hvilke det gaar over til offentlig Politisag, er, naar Lyendet ikke længere har Ophold i den Jurisdiktion, hvor Husbonden bor, og hvor Tjeneren har været. Men, hvis nu Lyendet er reist bort, og han ikke veed, hvor det er, til hvem skal han da henvende sig? Det kan ikke hjælpe, at han kommer til Stedets Politimester, thi han vil sige: „Der er han ikke, som De selv siger.“ Jeg har derfor ikke Noget med den Sag at gjøre; Forudsætningerne er jo netop, at han ikke er i min Jurisdiktion.“ Han kan ei heller henvende sig noget andetsteds, før han kan paavise, hvor Lyendet er. Naar han derimod er i Stand til at paavise, hvor Lyendet er, saa vil jeg ikke sige Andet, end det kan maaffe i enkelte Tilfælde medføre nogen Lettelse for ham, at han kan faae Sagen brevet over i det Of-

fentliges Haand og paalagt det Offentlige en Forpligtelse til fra nu af at holde Die med Lyendet, skjøndt man, naar Lyendet igjen reiser bort fra den Jurisdiktion, hvor det er blevet fundet, og der er anlagt offentlig Politisag imod det, væsentlig er lige nær; thi det er jo bestandigt antaget og ogsaa forudsat i Motiverne, at Efterlysning efter et Lyende, som er bortgaet, ikke skal finde Sted som ikke stemmende med vor Lovgivning. Jeg tror altsaa ikke, at det kan hjælpe meget. Dertil kommer nu en anden Betragtning, som jeg ikke ganske kan værgne mig imod. Det er nemlig den, at det forekommer mig, at man ved saaledes at forandre disse Sager fra private til offentlige og dog tillige beholde dem tilbids som private — thi det er kun i visse Retninger, at de ere offentlige — vil bringe en vis Klarhed ind i visse Spørgsmaal, navnlig med Hensyn til Bevisbyrden. Det er Noget, som den høitærede Justitsminister, fremfor alle andre Mennesker i Danmark, vil være stillet til at have en Mening om. Men jeg tillader mig at henstille til Overveielse Følgende: Saalænge som Lyendefager ere private Politisager, f. Ex. Sager, som reise sig af, at Lyendet ulovligt har forladt sin Tjeneste, hvorledes er saa Bevisbyrden fordelt? Den er saaledes stillet, at Lyendet, om hvem det er givet, at det har forladt sin Tjeneste, maa føre Bevis for, at det har været berettiget til at forlade den, at enten Tjenerforholdet er ophævet ifølge Kontraktens eget Indhold, eller at det har faaet Husbondens Tilladelse til at forlade den, eller at Husbonden har gjort sig skyldig i Misligheder, som berettiger Lyendet dertil. Saaledes er Forholdet nu, og den Stilling har Husbonden for Diebliffet. Men, naar det nu bliver offentlig Politisager, vil man saa kunne bruge den samme Fordeling af Bevisbyrden? Jeg tror ikke, at det er muligt. Man vil ikke under offentlige Sager, hvor Principet er, at det Offentlige fører Beviset for den Vedkommendes Skyld, kunne sige til Lyendet: Vær saa god at bevise, at Du har været berettiget til at gaa bort fra Tjeneren. Jeg tror, at under den offentlige Sag vil det stille sig naturligt, at man siger som sædvanligt i offentlige Sager: Lyendet har som Grund til Straffrihed anført den og den Grund, og da dets Forklaring ikke findes at kunne forkastes, bliver det at frifinde. Ligesom Bevisbyrden saaledes høist sandsynligt vil komme til at stille sig noget anderledes, saaledes ville Bevismidlerne ogsaa let blive noget anderledes, idet navnlig Benyttelsen af Partsed i dette Forhold vil blive meget usikker i sin Anvendelse under den Usikkerhed som hersker om, hvorvidt Partsed bør finde Sted i offentlige Sager, og i alt Fald vil Eden ikke kunne anvendes paa den Maade, som det kan ske i private Sager, hvor Lyendet, naar det tilveiebringer nogen Sandsynlighed for sin Betragtning, vil kunne faae Sagen til at falde ud til Husbondens Ed. Dertil kom-